

**การบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2***
**Learning Management in Schools under Lampang Primary
Education Service Area Office 2**

ตันตริณ สืบปัญญา และปณตนนท์ เกียรติประภากุล
Tantrene Suebpanya and Panotnon Teanprapakun
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Lampang Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: jakkibazoo@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 และ 2) ศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการ การเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถาน ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบ รายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา และตรวจสอบความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการจัดสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. แนวทางในการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มี 4 ด้านๆ ละ 3 แนวทาง ดังนี้ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริม ให้ครูเข้ารับการอบรมด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น

*ได้รับบทความ: 24 กุมภาพันธ์ 2565; แก้ไขบทความ: 25 เมษายน 2565; ตอรับตีพิมพ์: 16 มิถุนายน 2565

Received: February 24, 2022; Revised: April 25, 2022; Accepted: June 16, 2022

หลักสูตรสถานศึกษา และมีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดทำคู่มือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และวัดและประเมินผลตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา และด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จัดประชุมวางแผน จัดทำคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหาร; การจัดการเรียนรู้; สถานศึกษา

Abstract

The objective of this research were 1) study for the condition of learning management in school that under Lampang Primary Education Service Area Office 2, and 2) study for the approach to learning management in school that be under Lampang Primary Education Service Area Office 2. This quantitative research was divided into 2 steps as follows: Step 1: to study on the condition of learning management in school that be under Lampang Primary Education Service Area Office 2 by using a checklist questionnaire, 5-levels estimation scale and open-ended questionnaire. Data were analyzed by using frequency, percentage and mean. Step 2: study of guidelines for learning management in school that be under Lampang Primary Education Service Area Office 2 by using a questionnaire. Data were analyzed by content analysis method and checking the suitability by the experts with focus group discussion.

The results of research showed that:

1. The condition of learning management in school that be under Lampang Primary Education Service Area Office 2 that overall and in each aspect, practice was at a high level in all aspects.
2. The guidelines for the learning management in school that be under Lampang Primary Education Service Area Office 2, there are 4 sides and each with 3 approaches as follow : the planning of learning management encourage teachers to receive training on learning management planning, core curriculum analysis, local curriculum, school curriculum and meeting to plan for learning management, organizing activities to promote

learning management, encouragement teachers to attend training for promotion learning activities, Making of a manual for learning activities and using innovative media to organize learning activities, measurement and evaluation of learning management, encouragement to teachers attend training in measurement and evaluation of learning management, creation and development of effective measurement and evaluation tools, measurement and evaluation that according to schools' measurement and evaluation regulations, supervision of learning management, planning meeting, preparing a manual for internal supervision in the school and creating of professional learning community with internal supervision in the school.

Keywords: Administration; Learning management; Schools

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 บัญญัติว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ (สุรัชย์ เทียนขาว, 2560) และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีอุดมการณ์และเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา คือให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 7-9) รูปแบบการจัดการศึกษาจึงอยู่ในรูปแบบของการเรียนรู้ตามสภาพจริง และเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ครูต้องมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพบริบทของสังคมในปัจจุบัน

โดยได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาทักษะความสามารถในการจัดการเรียนรู้จากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดสื่อ แหล่งเรียนรู้ การนิเทศภายใน และการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด (อังจิมา คงโอ, 2560, หน้า 32) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายที่สำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ครูต้องจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และพัฒนาทักษะต่างๆ ที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงให้แก่ผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 25)

การบริหารการจัดการเรียนรู้เป็นการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้และเกิดผลลัพธ์ทางการเรียนตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษา (ประเวช เวชชะ, 2559, หน้า 635)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษาสูงกว่าระดับสังกัดและระดับประเทศ แต่ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 ทุกวิชา และในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยลดลงร้อยละ 5.17 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2, 2562, หน้า 28) จะเห็นได้ว่าในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู (อังจิมา คงโอ, 2560, หน้า 3)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โดยการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศภายใน และการวัดผลประเมินผล เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (อังจิมา คงโอ, 2560, หน้า 32) การบริหารจัดการการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการ

เรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นเป้าหมายที่สำคัญสำหรับพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนต้องคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตให้ทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 25)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เพื่อนำผลจากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และเพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ มีวิธีการดำเนินการ

วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหาร การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 890 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2, 2562, หน้า 2) กำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608 อ้างถึงใน ไพศาล วรคำ, 2562, หน้า 91-101) และใช้การสุ่ม ตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้วิธีจับสลาก ได้กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 265 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 32 คน และครู จำนวน 233 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ สอบถามเกี่ยวกับสภาพและข้อเสนอแนะแนวทาง ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบ ตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามแบบของลิเคิร์ตและ แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เสนอ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรง เจริญเนื้อหา (Content Validity) นำข้อมูลมา วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่า ระหว่าง 0.80-1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 40 คน แล้ว นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ไม่ต่ำกว่า 0.7 (ไพศาล วรคำ, 2562, หน้า 252-287) ได้ผลลัพธ์ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค เท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ 3) ด้าน การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการ บริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การยกร่างแนวทางในการบริหาร การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มา ยกร่างแนวทาง ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2 ตามขอบเขตที่กำหนด

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบเพื่อยืนยันความ เหมาะสมของแนวทางในการบริหารการจัดการ เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการตรวจสอบเพื่อยืนยันความเหมาะสมของแนวทางในการบริหาร การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยการจัดสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน

ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ในการตรวจสอบเพื่อยืนยันความเหมาะสมของแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) และมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติสูงที่สุดคือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.92$) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.90$) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.86$) และด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.77$) ตามลำดับ

2. แนวทางในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 สามารถสรุปได้ 4 ด้านๆ ละ 3 แนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แนวทางที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวางแผนการจัดการเรียนรู้ แนวทางที่ 2

ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ และแนวทางที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้และมีการประเมินด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แนวทางที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แนวทางที่ 2 สถานศึกษามีคู่มือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแนวทางที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้าง พัฒนา หรือจัดหา และใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แนวทางที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ แนวทางที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสร้างและพัฒนาเครื่องมือหรือวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม และแนวทางที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยประเมินตามสภาพจริง โดยให้สอดคล้องกับการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา และ 4) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แนวทางที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา แนวทางที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ศึกษารูปแบบ

และวิธีการนิเทศภายในสถานศึกษาและแนวทางที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถอภิปรายเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มาวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ทักษะ และกระบวนการคิด รวมถึงผู้เรียนมีค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมอันดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับกฤษณพงศ์ สุภาพ (2559, หน้า 73)

ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้มีการปฏิบัติตามบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับอาทิตมณี แยมเกษร (2564, หน้า 56) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มีระดับการบริหารจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด 2) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญจันทร์ โรจนรัตนภรณ์ (2560, หน้า 102) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมี

ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำกับ ติดตามการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างความตระหนัก ในความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การวางแผนการดำเนินการวัดผล และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครู สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ วัดผลและ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงและ การสรุปผลการดำเนินการ เพื่อนำผลการดำเนินงานกลับมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการวัดผล และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น และการวัดผลและประเมินผลการจัดการ เรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างความ สำเร็จให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังจิมา คงโอ (2560, หน้า 46) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต ยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมาก และ 4) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ของระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ย ของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนาครูให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอนที่มา ขอรับคำปรึกษา ซึ่งทำให้การจัดการเรียนรู้ในสถาน

ศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุรพงศ์ อึ้งโพธิ์ (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการนิเทศ อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางในการบริหารการจัดการ เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 สามารถอภิปราย เป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการจัดการ เรียนรู้ ประกอบด้วย แนวทางที่ 1 ผู้บริหารสถาน ศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ วางแผนการจัดการเรียนรู้ แนวทางที่ 2 ผู้บริหาร สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์หลักสูตร แกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการ เรียนรู้ และแนวทางที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ และมีการ ประเมินด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (2556) กล่าวว่า กระบวนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้อง วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด เพื่อนำองค์ความรู้ มาบูรณาการนำองค์ความรู้มาบูรณาการออกแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ เมื่อผู้สอนวางแผนเป้าหมาย ในการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมทุกประเด็นแล้ว จึงสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบ ด้วย แนวทางที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริม

การเรียนรู้ แนวทางที่ 2 สถานศึกษามีคู่มือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแนวทางที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างพัฒนา หรือจัดหา และใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่าทักษะนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะด้านการอ่านออก การเขียนได้ การคิดเลขเป็น ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสารทักษะด้านคอมพิวเตอร์และทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom, 1978) กล่าวว่า การเรียนรู้ต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย 3) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย แนวทางที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ แนวทางที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสร้างและพัฒนาเครื่องมือหรือวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม และแนวทางที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยประเมินตามสภาพจริง โดยให้สอดคล้องกับการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับศศิธร บังทอง (2560, หน้า 1856-1867) กล่าวว่า การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการ

ประเมินผลเชิงคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริงบูรณาการวิธีการประเมินและใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผลและนำผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน และสอดคล้องกับวรรณดี แสงประทีปทอง (2561, หน้า 1-10) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การประเมินความรู้ในสาระวิชาแกน คุณลักษณะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นการประเมินตามสภาพจริงใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ประเมิน โดยประยุกต์ใช้กรอบการประเมินให้ตอบสนองทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนต่อไป และ 4) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย แนวทางที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา แนวทางที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ศึกษารูปแบบและวิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา และแนวทางที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 (2556) กล่าวว่า การนิเทศการสอนภายในสถานศึกษาเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรงการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู ควรจัดให้มีการประชุม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการนิเทศการสอนเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนางานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิจัยการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ทำให้ได้รับองค์ความรู้สำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และนำไปเป็นแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ด้านๆ ละ 3 แนวทาง คือ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จัดประชุมวางแผน จัดทำคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ วัดและประเมินผลตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา และมีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายละเอียดดังภาพที่ 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรสาระแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). *คู่มือปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษณพงศ์ สุภาพ. (2559). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประเวศ เวชชะ. (2559). *การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เพ็ญจันทร์ โรจนรัตน์ภรณ์. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพศาล วรคำ. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา (Education Research)*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). มหาสารคาม: ตักสิลา.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2561). *แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี*, 7(1), 1-10.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *การจัดการความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม*. เข้าถึงได้จาก <http://gotoknow.org>
- ศศิธร บัวทอง. (2560). *การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 1856-1867.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2556). *คู่มือนิเทศการสอนภายในโรงเรียน. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2556). *แนวคิดพื้นฐานในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 1: การวิพากษ์แผนจัดการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. นครปฐม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. (2562). *รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2562. ลำปาง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

- สุรัชย์ เทียนขาว. (2560). รัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับการศึกษาของประเทศ. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_546319
- สุรพงศ์ อึ้งโพธิ์. (2561). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- อังจิมา คงโอ. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อาทิตมณี แยมเกสร. (2564). การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Bloom, B. A. (1978). *Taxonomy of Education Objective Handbook I: Cognitive Domain*. New York: David Mc Kay Company.

